

WYROK
z dnia 25 czerwca 2026 roku

Krajowa Izba Odwoławcza - w składzie:

Przewodnicząca: Justyna Tomkowska

Protokolant: Karina Karpińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu **22 czerwca 2026 roku w Warszawie** odwołania wniesionego do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej w dniu **8 czerwca 2026 roku** przez wykonawcę „**IZAN +**” **Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Krakowie**

w postępowaniu prowadzonym przez **Zamawiającego – Zespół Szpitali Powiatu Gliwickiego Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Knurowie**

przy udziale **Przystępującego** zgłaszającego przystąpienie **po stronie Zamawiającego – Medipol Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Katowicach**

orzeka:

1. uwzględnia odwołanie i podstawie art. 554 ust. 3 pkt 2b ustawy Pzp unieważnia umowę zawartą w dniu 29 maja 2026 roku nr 200/2026 przez Zamawiającego z Medipol Spółka

z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Katowicach w zakresie zobowiązań niewykonanych i nakłada na Zamawiającego karę finansową w wysokości 1% wartości wynagrodzenia wykonawcy przewidzianego w zawartej umowie, czyli kwotę **3 665,40 zł** (słownie: trzech tysięcy sześciuset sześćdziesięciu pięciu złotych czterdziestu groszy);

2. kosztami postępowania obciąża **Zamawiającego – Zespół Szpitali Powiatu Gliwickiego Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Knurowie**

w następujący sposób:

2.1. zalicza w poczet kosztów postępowania kwotę **7 500 zł 00 gr** (słownie: siedmiu tysięcy pięciuset złotych zero groszy) uiszczoną przez **Odwołującego** tytułem wpisu od odwołania, kwotę **3 600 zł 00 gr** (słownie: trzech tysięcy sześciuset złotych zero groszy) poniesioną przez **Odwołującego** tytułem wynagrodzenia pełnomocnika, a także kwotę **104 zł 00 gr** (słownie: sto cztery złote zero groszy) uiszczoną przez **Odwołującego** tytułem kosztów dojazdu na posiedzenie i rozprawę;

2.2. zasądza od **Zamawiającego – Zespołu Szpitali Powiatu Gliwickiego Spółka**

z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Knurowie na rzecz **Odwołującego - IZAN +** **Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Krakowie** kwotę **11 204 zł 00 gr** (słownie: jedenastu tysięcy dwustu czterech złotych 00/100 groszy) stanowiącą uzasadnione koszty Strony poniesione tytułem wpisu, wynagrodzenia pełnomocnika

i kosztów dojazdu.

Na orzeczenie - w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia - przysługuje skarga za pośrednictwem Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej do **Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Zamówień Publicznych**.

Przewodnicząca:

.....

UZASADNIENIE

Zamawiający: **Zespół Szpitali Powiatu Gliwickiego Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Knurowie** prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1320 ze zm., dalej: „ustawa Pzp”)

pn. „*Kompleksowa usługa utrzymania czystości w Zespole Szpitali Powiatu Gliwickiego*

Sp. z o.o. w zakresie wewnętrznych pomieszczeń szpitala w Pyskowicach”. Zamawiający nie zamieścił ogłoszenia o zamówieniu.

Dnia 8 czerwca 2026 roku do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej w Warszawie, na podstawie art. 513 pkt 1 i pkt 2 ustawy Pzp odwołanie złożył wykonawca „**IZAN +**” **Spółka**

z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Krakowie, dalej jako „**Odwołujący**”.

Powiadomienie o czynności stanowiącej podstawę do złożenia odwołania zostało miało miejsce w dniu 2 czerwca 2026 roku (otrzymanie informacji o zawarciu umowy), zatem odwołanie złożono z zachowaniem ustawowego terminu. Kopia odwołania została przekazana Zamawiającemu. **Odwołujący** uiszczył wpis w wymaganej wysokości.

Odwołanie złożono wobec czynności i zaniechań Zamawiającego polegających na zawarciu umowy nr 200/26 z

dnia 29.05.2026 r., której przedmiotem jest „Kompleksowa usługa utrzymania czystości w Zespole Szpitali Powiatu Gliwickiego Sp. z o.o. w zakresie wewnętrznych pomieszczeń szpitala w Pyskowicach”, znak DZ/19/2026.

Odwołujący zarzucał Zamawiającemu naruszenie:

a)art. 214 ust. 1 pkt 5) Pzp w zw. z art. 304 w zw. z art. 305 pkt 1) Pzp w zw. z art. 359 pkt 2) Pzp w zw. z art. 16 pkt 1) Pzp udzielenie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki, w sytuacji gdy:

(a)poprzednia umowa w przedmiocie usługi utrzymania czystości szpitala w Pyskowicach została zawarta w dniu 12 kwietnia 2023 roku i była realizowana w okresie, na który została zawarta, tj. od dnia 1 czerwca 2023 roku do dnia 31 maja 2026 roku;

(b)a więc nie wystąpiła wyjątkowa sytuacja niewynikająca z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której nie mógł on przewidzieć, z której wynikałaby konieczność natychmiastowego wykonania zamówienia przy jednoczesnym braku możliwości zachowania terminów określonych dla innych trybów udzielenia zamówienia.

Odwołujący wnosił o unieważnienie umowy nr 200/2026 z dnia 29.05.2026 r. zawartej przez Zamawiającego z Medipol sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie – w zakresie zobowiązań niewykonanych i nałożenie kary finansowej;

Odwołujący wnosił także o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów, tj.:

a)umowy nr 200/2026 z dnia 29.05.2026 r. zawartej przez Zamawiającego z Medipol sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie – w celu wykazania faktów:

(a)zawarcia przez Odwołującego w dniu 29 maja 2026 r. umowy w przedmiocie kompleksowej usługi utrzymania czystości w Zespole Szpitali Powiatu Gliwickiego Sp. z o.o. w zakresie wewnętrznych pomieszczeń szpitala w Pyskowicach na okres do od dnia 1 czerwca 2026 r. do dnia 31 lipca 2026 roku;

(b)wartości zamówienia w wysokości 298.000,00 złotych netto;

b)umowy nr SP/AZP/381/16/2023 z dnia 12.04.2023 r. zawartej przez Szpital w Pyskowicach sp. z o.o. (szpital przejęty przez Zamawiającego) z konsorcjum firm, do którego należał Odwołujący – w celu wykazania faktu, że poprzednie zamówienie zostało udzielone w dniu 12 kwietnia 2023 roku i było realizowane w okresie, na który umowa została zawarta, tj. od dnia 1 czerwca 2023 roku do dnia 31 maja 2026 roku;

c)pisma pozwanego z dnia 05.08.2024 – celem wykazania faktu zawiadomienia przez Szpital w Knurowie sp. z o.o. o przejęciu Szpitala w Pyskowicach sp. z o.o.

Odwołujący wnosił również o zobowiązanie Zamawiającego do przedłożenia do akt postępowania umowy Nr 200/2026 z dnia 29.05.2026 r., zawartej z Wykonawcą Medipol sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach oraz przeprowadzenie dowodu z tej umowy wykazania faktu:

a)zawarcia przez Zamawiającego umowy w trybie z wolnej ręki;

b)okresu obowiązywania: 01.06.2026-31.07.2026;

c)wartości umowy w wysokości 298.000,00 złotych netto.

Odwołujący oświadczył, że posiada interes faktyczny i prawny we wniesieniu odwołania, bowiem na skutek zawarcia umowy w trybie z wolnej ręki Odwołujący nie miał możliwości ubiegać się o zamówienie. Odwołujący realizował zamówienie udzielone w 2023 roku, zatem gdyby Zamawiający wszczął zgodnie z przepisami ustawy Pzp postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, to Odwołujący miałby możliwość ubiegać się o to zamówienie. Udzielając zamówienia w trybie z wolnej ręki, Zamawiający pozbawił Odwołującego tej możliwości, na skutek czego Odwołujący poniósł szkodę majątkową w postaci utraconego zysku.

W uzasadnieniu zarzutów podniesiono, że Odwołujący był członkiem konsorcjum, które realizowało umowę nr SP/AZP/381/16/2023 z dnia 12.04.2023 r. zawartą przez Szpital w Pyskowicach sp. z o.o. Umowa ta wygasła na skutek upływu terminu, na który została zawarta, tj. z dniem 31 maja 2026 roku.

Szpital w Pyskowicach sp. z o.o. został przejęty przez Zamawiającego, który wcześniej nazywał się Szpital w Knurowie sp. z o.o.

Mimo że umowa nr SP/AZP/381/16/2023 z dnia 12.04.2023 r. wygasła, Zamawiający nie wszczął nowego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Nigdy też nie ukazało się w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie Zamawiającego o zamiarze zawarcia umowy w trybie z wolnej ręki. Dlatego Odwołujący złożył wniosek o udzielenie informacji publicznej.

W dniu 2 czerwca 2026 roku Odwołujący otrzymał od Zamawiającego informację o zawarciu z Medipol sp. z o.o. w dniu 29 maja 2026 umowy nr 200/2026 w przedmiocie kompleksowej usługi utrzymania czystości w Zespole Szpitali Powiatu Gliwickiego Sp. z o.o. w zakresie wewnętrznych pomieszczeń szpitala w Pyskowicach na okres do od dnia 1 czerwca 2026 r. do dnia 31 lipca 2026 roku. Wartość netto zamówienia wynosi 298.000,00 złotych. Tym samym do zamówienia stosuje przepisy ustawy Pzp – stosownie do art. 2 ust. 1 pkt 1) Pzp.

Zamawiający w preambule umowy nr 200/2026 z dnia 29.05.2026 r. wskazał, że umowa została zawarta w trybie z wolnej ręki na podstawie 305 pkt 1) Pzp w zw. z art. 214 ust. 1 pkt 5) Pzp. Tym samym przyczyny udzielenia zamówienia w trybie z wolnej ręki Zamawiający upatruje w wyjątkowej sytuacji niewynikającej z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego, której nie mógł on przewidzieć, oraz w tym, że wymagane jest natychmiastowe wykonanie zamówienia, a nie można zachować terminów określonych dla innych trybów udzielenia zamówienia.

Udzielenie zamówienia z wolnej ręki jest trybem szczególnym, dopuszczalnym tylko wyłącznie w ściśle określonych przypadkach. W konsekwencji przesłanki umożliwiające zastosowanie tego trybu powinny być interpretowane ściśle, a ich wykładnię rozszerzającą uznać należy za niedopuszczalną (uchwała Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 15 marca 2018 r., sygn. akt KIO/KD 6/18, opubl. w LEX nr 2507613; wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 3 marca 2017 r., sygn. akt KIO 328/17, opubl. w LEX nr 2256442; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2001, III RN 16/01, opubl. W OSNP 2001/22/657). To na Zamawiającym spoczywa obowiązek wykazania istnienia przesłanek do zastosowania tego trybu, a wykazanie to i zastosowanie trybu niekonkurencyjnego, jako odstępstwo od zasady udzielania zamówień w trybach konkurencyjnych, nie może budzić żadnych wątpliwości.

Odwołujący podkreślił, że w przedmiotowej sprawie nie istniała podstawa do udzielenia zamówienia z wolnej ręki. Nie zostały wykazane co najmniej następujące przesłanki: zaistnienie wyjątkowej sytuacji, niewynikającej z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której nie można było przewidzieć.

Zgodnie z uchwałą Krajowej Izby Odwoławczej z 9 maja 2019 r. (KIO/KD 39/19) - zdarzeniami, których nie można było wcześniej przewidzieć są zjawiska losowe i niezależne od zamawiającego, takie jak klęski żywiołowe (powodzie, lawiny, sezonowe pożary itp.), katastrofy, awarie, niespodziewane wypadki itp.

Zgodnie z uchwałą Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 6 stycznia 2015 r., sygn. KIO/KD 115/14 - cechą wyjątkowości należy przypisywać wyłącznie zdarzeniom wykraczającym poza normalne warunki życia gospodarczego i społecznego, które wymagają podjęcia natychmiastowych działań zabezpieczających lub podjęcia innych i niestandardowych działań w następstwie zaistniałej sytuacji.

Zamawiający wiedział, a przynajmniej powinien był wiedzieć, że umowa nr SP/AZP/381/16/2023 z dnia 12.04.2023 r. wygasa z dniem 31 maja 2026 roku.

Z dniem 31 lipca 2024 roku Zamawiający połączył się ze Szpitalem w Pyskowicach sp. z o.o. w ten sposób, że na Zamawiającego został przeniesiony cały majątek Szpitala w Pyskowicach sp. z o.o. Zatem od 31 lipca 2024 roku Zamawiający stał się następcą prawnym Szpitala w Pyskowicach sp. z o.o. i realizował umowę z 12 kwietnia 2023 roku. Zamawiający miał zatem bardzo dużo czasu na zorientowanie się, że umowa z 12 kwietnia 2023 roku wygasa w dniu 31 maja 2026 roku. Zamawiający powinien zatem z wyprzedzeniem przygotować i przeprowadzić postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w przedmiocie kompleksowej usługi utrzymania czystości w Zespole Szpitali Powiatu Gliwickiego Sp. z o.o. w zakresie wewnętrznych pomieszczeń szpitala w Pyskowicach. Zamawiający nie wszczął żadnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Działanie Zamawiającego naruszyło zasadę uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców. Zamawiający arbitralnie i całkowicie niejawnie – z naruszeniem wszystkich zasad rządzących prawem zamówień publicznych – wybrał wykonawcę usługi utrzymania czystości w pomieszczeniach szpitala w Pyskowicach. Podkreślenia wymaga, że usługą utrzymania czystości ma charakter podstawowy (a nie incydentalny) dla funkcjonowania podmiotu leczniczego. Czynności polegające na utrzymaniu czystości podmiotu leczniczego muszą być wykonywane w trybie ciągłym. Tym samym oczywiste było, że Zamawiający – o ile nie zamierza wykonywać tych czynności własnymi pracownikami – musi udzielić zamówienia publicznego. Zamawiający znał również wartość tej usługi, wiedział, że wartość tej usługi wymaga stosowania przepisów ustawy Pzp.

Brak jest zatem jakiegokolwiek wytłumaczenia dla zaniechania przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z przepisami ustawy Pzp. Udzielenie przez Zamawiającego zamówienia w trybie z wolnej ręki stanowi przykład rażącej obrazy przepisów. Wobec powyższego zasadne jest nałożenie na Zamawiającego kary pieniężnej.

Mając na względzie powyższe Odwołujący wnosil jak w petitum odwołania.

Po przeprowadzeniu rozprawy z udziałem Stron postępowania odwoławczego, na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz oświadczeń, a także stanowisk Stron postępowania, Krajowa Izba Odwoławcza ustaliła i zważyła, co następuje:

Izba ustaliła, iż nie została wypełniona żadna z przesłanek skutkujących odrzuceniem odwołania, odwołanie nie zawierało braków formalnych i mogło zostać rozpoznane merytorycznie.

W ocenie Izby Odwołujący wykazał interes we wniesieniu odwołania i możliwość poniesienia szkody w postaci utraty zamówienia i osiągnięcia zysku.

Zgłoszenie przystąpienia do postępowania odwoławczego po stronie Zamawiającego złożył Wykonawca Medipol Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Katowicach. Izba potwierdziła skuteczność zgłoszenia i dopuściła Wykonawcę jako Przystępującego.

Zamawiający złożył pisemną odpowiedź na odwołanie, w której wnosił o oddalenie odwołania w całości.

Zamawiający wnosił także o przeprowadzenie dowodów z dokumentów:

1. pisma do Odwołującego z wnioskiem o ograniczenie zakresu dotychczasowej umowy z dnia 15.01.2026 r.;
2. oferty cenowej złożonej w celu oszacowania wartości zamówienia przez Wykonawcę: BDW Czystość sp. z o.o. z dnia 25.05.2026 r.;
3. oferty cenowej złożonej w celu oszacowania wartości zamówienia przez Wykonawcę: KM Management Group sp. z o.o. z dnia 25.05.2026 r.;
4. oferty cenowej złożonej w celu oszacowania wartości zamówienia przez Wykonawcę: Medipol sp. z o.o. z dnia 25.05.2026 r.

W zakresie zarzutu naruszenia art. 214 ust. 1 pkt 5) Pzp w zw. z art. 304 w zw. z art. 305 pkt 1) Pzp w zw. z art. 359 pkt 2) Pzp w zw. z art. 16 pkt 1) Pzp udzielenie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki, w sytuacji gdy:

a) poprzednia umowa w przedmiocie usługi utrzymania czystości szpitala w Pyskowicach została zawarta w dniu 12 kwietnia 2023 roku i była realizowana w okresie, na który została zawarta, tj. od dnia 1 czerwca 2023 roku do dnia 31 maja 2026 roku;

b) a więc nie wystąpiła wyjątkowa sytuacja niewynikająca z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której nie mógł on przewidzieć, z której wynikałaby konieczność natychmiastowego wykonania zamówienia przy jednoczesnym braku możliwości zachowania terminów określonych dla innych trybów udzielenia zamówienia

Zamawiający wskazał, że zarzut uznać należy za chybiony i bezpodstawny.

Zamawiający podkreślił, że udzielił zamówienia na świadczenie usługi sprzątnięcia obiektu w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 305 pkt 1 w związku z art. 214 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp z zachowaniem wszelkiej staranności, tj. przed zaproszeniem do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki zwrócił się do 3 Wykonawców z prośbą o oszacowanie przedmiotu zamówienia (oferty cenowe w załączeniu). Zaproszenie do negocjacji otrzymał Wykonawca, który przedłożył ofertę z najniższą ceną.

Od dnia 20.11.2025 r. w obiekcie szpitalnym w Pyskowicach prowadzone są roboty budowlane dla zadania pn.: „Transformacja szpitali w Knurowie i Pyskowicach polegająca na utworzeniu Oddziału Geriatrycznego oraz ZOL-u w celu zaspokojenia potrzeb zdrowotnych mieszkańców powiatu gliwickiego” realizowanego w ramach Krajowego Planu Odbudowy

i Zwiększania Odporności: Komponent D „Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia” Inwestycja D4.1.1 „Rozwój opieki długoterminowej poprzez modernizację infrastruktury podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym”. Termin zakończenia realizacji powyższego zadania pierwotnie przypadał na dzień 30.04.2026 r.

W trakcie realizacji umowy na usługę sprzątnięcia obiektu wystąpiły okoliczności związane z prowadzonym w budynku remontem, które spowodowały istotne wydłużenie czasu realizacji robót budowlanych w stosunku do pierwotnie zakładanego harmonogramu.

W konsekwencji konieczne stało się zapewnienie ciągłości świadczenia usług utrzymania czystości do czasu zakończenia robót budowlanych oraz przygotowania i przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego obejmującego docelowy zakres usług.

Zamawiający przewidywał wydłużenie okresu obowiązywania dotychczasowej umowy zawartej z Odwołującym poprzez zawarcie stosownego aneksu. Jednakże w toku współpracy pomiędzy stronami doszło do powstania sporu dotyczącego realizacji umowy, którego skutkiem był brak możliwości osiągnięcia porozumienia co do dalszego wykonywania usług na zmienionych warunkach (pismo do Odwołującego w załączeniu). W rezultacie nie doszło do zawarcia aneksu umożliwiającego dalsze świadczenie usług przez Odwołującego.

Zaistniała sytuacja spowodowała konieczność niezwłocznego zapewnienia wykonywania usług sprzątnięcia. Brak ciągłości świadczenia usług utrzymania czystości

w obiekcie skutkowałby zagrożeniem dla prawidłowego funkcjonowania jednostki, bezpieczeństwa użytkowników obiektu oraz możliwości prowadzenia i odbioru robót budowlanych. Konieczne było utrzymanie odpowiedniego stanu sanitarnego i porządkowego zarówno w częściach użytkowanych, jak i w obszarach objętych prowadzonymi pracami remontowymi.

Zamawiający nie mógł przewidzieć dokładnego terminu zakończenia robót budowlanych, ponieważ opóźnienia wyniknęły z okoliczności związanych z realizacją inwestycji i pozostawały poza jego kontrolą. Jednocześnie zaistniała potrzeba natychmiastowego zapewnienia usług sprzątnięcia nie pozwalała na zachowanie terminów wymaganych dla przeprowadzenia postępowania konkurencyjnego. Wystąpiła zatem wyjątkowa sytuacja niewynikająca z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego, której nie można było przewidzieć, a wymagane było natychmiastowe wykonanie zamówienia.

Zatem w ocenie Zamawiającego spełnione zostały przesłanki określone w art. 214 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp, tj. ze względu na wyjątkową sytuację niewynikającą z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której nie mógł on przewidzieć, wymagane było natychmiastowe wykonanie zamówienia, a nie było możliwe zachowanie terminów określonych dla innych trybów udzielenia zamówienia. W związku z tym zasadnym stało się udzielenie zamówienia w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 305 pkt 1 ustawy Pzp, na okres niezbędny do zakończenia remontu oraz przeprowadzenia postępowania mającego na celu wyłonienie wykonawcy w trybie konkurencyjnym.

Formułowany przez Odwołującego zarzut w świetle obowiązującej regulacji prawnej i stanu faktycznego sprawy, uznać należy za chybiony i bezpodstawny.

Odwołujący w dodatkowym piśmie procesowym wnosił o przeprowadzenie dowodów z dokumentów:

- ogłoszenia o zamówieniu nr 2022/BZP 00499912/01 wraz z SWZ w postępowaniu SP/AZP/382/10/2002 na okoliczność, że w szpitalu w 2022 roku prowadził postępowanie

w trybie podstawowym na świadczenie usług utrzymania czystości do zakończenia prac remontowych;

- ogłoszenia o zamówieniu nr 2022/S 013-029592 wraz z SWZ w postępowaniu nr DA.ZP.242.57.2021 prowadzonym przez SP ZPZ Wojewódzki Szpital Zespolony

w Białymstoku na okoliczność prowadzenia postępowania w trybie podstawowym, mimo trwającej rozbudowy poradni.

Biorąc pod uwagę ustalony stan faktyczny i zgromadzony materiał dowodowy, Izba doszła do przekonania, że odwołanie podlegało uwzględnieniu w całości.

Izba ustaliła, że Zamawiającego (dokładniej Szpital w Pyskowicach) i konsorcjum firm z udziałem Odwołującego łączyła umowa nr SP/AZP/381/16/2023 z dnia 12.04.2023 r., realizowana od dnia 1 czerwca 2023 roku do dnia 31 maja 2026 roku.

Dnia 15 stycznia 2026 roku obecny Zamawiający (który przejął Szpital w Pyskowicach) wystosował do konsorcjum pismo, w którym poinformował, że w związku z trwającymi pracami remontowymi w Szpitalu w Pyskowicach obejmującymi część oddziału ginekologii (II piętro) oraz część oddziału wewnętrznego (I piętro), konieczne jest ograniczenie wykonywania usługi objętej umową. Zamawiający prosił o przekazanie szczegółowej kalkulacji zawierającej rodzaj czynności (czyszczenie, czyszczenie pomocnicze), nazwę oddziału szpitalnego, w którym wykonywana jest czynność, ilość/metraż wraz z przyporządkowaniem odpowiedniej wartości kwotowej. Dodatkowo proszono o przekazanie zbiorczego zestawienia do dotychczas wystawionych faktur VAT obejmującego informacje o zakresie – wykonanych czynności pomocniczych dot. pacjenta, przez wskazanie na rzecz, których pacjentów były wykonywane te czynności i jakie to były czynności.

Zamawiający w toku rozprawy przed Izbą nie przedstawił dokumentów innych poza przywołanym pismem, z których wynikałoby, że zakres umowy zawartej w 2023 roku został ograniczony, umowa rozliczona.

Zamawiający przedstawił zaproszenia do negocjacji prowadzonych w trybie zamówienia z wolnej ręki zgodnie z art. 305 pkt 1 w związku z art. 214 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp (zamówienie nr DZ/19/20260) z 28 maja 2026 roku wysłane do wykonawców Medipol

Sp. z o.o., BDW Czystość sp. z o.o., KM Management Group sp. z o.o.

Z treści zaproszenia wynikało, że prowadzone będą negocjacje w sprawie udzielenia zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki w przedmiocie kompleksowej usługi utrzymania czystości w Zespole Szpitali Powiatu Gliwickiego Sp. z o.o. w zakresie wewnętrznych pomieszczeń szpitala w Pyskowicach. Załącznikami do zaproszenia był OPZ, wzór umowy oraz plan higieny. Najtańszą ofertę w ramach negocjacji przedstawił Medipol.

W dniu 29 maja 2026 roku Zamawiający zawarł z Medipol Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach umowę nr 200/2026, obowiązującą od dnia 01.06.2026 r. do dnia 31.07.2026 r. Wysokość wynagrodzenia określono w następujący sposób: „Wykonawcy przysługuje miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości: 149 000,00 zł netto, tj.: 183 270,00 zł brutto. Łączna wysokość wynagrodzenia wynosi: 298 000,00 zł netto, tj.: 366 540,00 zł brutto”.

Zgodnie z art. 214 ust. 1 pkt 5) ustawy Pzp zamawiający może udzielić zamówienia z wolnej ręki, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności: ze względu na wyjątkową sytuację niewynikającą z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której nie mógł on przewidzieć, wymagane jest natychmiastowe wykonanie zamówienia, a nie można zachować terminów określonych dla innych trybów udzielenia zamówienia.

Z art. 304 i 305 pkt 1 ustawy Pzp wynika, że do udzielenia zamówienia w trybie zamówienia z wolnej ręki stosuje się przepisy działu II rozdziału 3 oddziału 8, ze zmianami wynikającymi z niniejszego oddziału. Zaś Zamawiający może udzielić zamówienia w trybie zamówienia z wolnej ręki, jeżeli: 1) zachodzi jedna z okoliczności, o których mowa w art. 214 ust. 1 pkt 1–5 i 7–14.

Niewątpliwie art. 129 ust. 2 ustawy Pzp statuuje zasadę prymatu trybów przetargowych. Przepis ten stanowi, że

zamawiający może udzielić zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego i przetargu ograniczonego, a w pozostałych trybach może udzielić zamówienia w przypadkach określonych w ustawie.

Z art. 213 ust. 1 ustawy Pzp wynika, że zamówienie z wolnej ręki to tryb udzielenia zamówienia, w którym zamawiający udziela zamówienia po negocjacjach tylko z jednym wykonawcą.

Nie ulega wątpliwości, że przesłanki zamówienia w trybie z wolnej ręki, jako szczególnego wyjątku od zasad uczciwej konkurencji, równego traktowania wykonawców

i prymatu procedur podstawowych, tak daleko idącego, że wyłącza jakąkolwiek konkurencję, należy interpretować wyjątkowo ostrożnie, zawężająco, mając na względzie wyłączenie działania tych zasad. Na konieczność dokonywania wykładni ścisłej a wręcz zawężającej przesłanek trybu zamówienia z wolnej ręki wskazywał wielokrotnie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a także piśmiennictwo (przykładowo Trybunał Sprawiedliwości w wyroku

z 11.1.2005 r., C-26/03, Stadt Halle i RPL Recyclingpark Lochau GmbH

v. Arbeitsgemeinschaft Thermische Restabfall- und Energieverwertungsanlage TREA Leuna, Zb. Orz. 2005, s. I-1).

Zdaniem składu orzekającego Izby Zamawiający niewykazał a nawet nie uprawdopodobnił, iż zaistniała sytuacja stanowi sytuację wyjątkową, której nie można było przewidzieć.

W ramach rozważań ogólnych wskazać należy, iż cechą wyjątkowości należy przypisywać, zgodnie z zasadą ścisłej interpretacji wyjątków, wyłącznie zdarzeniom wykraczającym poza normalne warunki życia gospodarczego i społecznego, w szczególności zdarzeniom losowym, awariom, klęskom żywiołowym, które wymagają podjęcia natychmiastowych działań zabezpieczających lub podjęcia innych niestandardowych działań w następstwie zaistniałej sytuacji.

W przedmiotowej sprawie Zamawiający nie umiał Izbie wykazać, że doszło do co najmniej tak niespodziewanego dla Zamawiającego wydarzenia skutkującego koniecznością natychmiastowego wykonania przedmiotu zamówienia.

Stanowisko Zamawiającego przedstawione w odpowiedzi na odwołanie nie jest ani logiczne, ani spójne.

Z jednej strony Zamawiający wywodził, że zakres poprzednio obowiązującej umowy został ograniczony ze względu na prowadzony na oddziałach ginekologii i wewnętrznym remont pomieszczeń. Twierdzono również, że remont na tych dwóch oddziałach powodował, że de facto jednostka nie funkcjonowała. Dodatkowo wskazywano, że nie funkcjonował również oddział chirurgii z uwagi na brak obsady lekarskiej. Jednakże Zamawiający nie przedstawił na powyższe okoliczności dowodów. Jedyne pismo, które złożono wraz z odpowiedzią datowane jest na dzień 15 stycznia 2026 roku, a jego treść dotyczy zapoczątkowania procesu ograniczenia przedmiotowego. Zamawiający nie przedstawił dokumentów, z których wynikałoby w jaki sposób sprawa ta się zakończyła.

Co do przywołanych okoliczności Zamawiający twierdził, że wobec prowadzenia remontu i braku funkcjonowania jednostki, wykonywanie usług sprzątnia nie było konieczne, a przynajmniej nie w takim zakresie, jak przewidywała to umowa SP/AZP/381/16/2023.

Z drugiej strony Zamawiający w odpowiedzi na odwołanie powoływał się na okoliczność, że *od dnia 20.11.2025 r. w obiekcie szpitalnym w Pyskowicach prowadzone są roboty budowlane dla zadania pn.: „Transformacja szpitali w Knurowie i Pyskowicach polegająca na utworzeniu Oddziału Geriatrycznego oraz ZOL-u w celu zaspokojenia potrzeb zdrowotnych mieszkańców powiatu gliwickiego” realizowanego w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności: Komponent D „Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia” Inwestycja D4.1.1 „Rozwój opieki długoterminowej poprzez modernizację infrastruktury podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym”*

Termin zakończenia realizacji powyższego zadania pierwotnie przypadał na dzień 30.04.2026 r.

W trakcie realizacji umowy na usługę sprzątnia obiektu wystąpiły okoliczności związane z prowadzonym w budynku remontem, które spowodowały istotne wydłużenie czasu realizacji robót budowlanych w stosunku do pierwotnie zakładanego harmonogramu.

W konsekwencji konieczne stało się zapewnienie ciągłości świadczenia usług utrzymania czystości do czasu zakończenia robót budowlanych oraz przygotowania i przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego obejmującego docelowy zakres usług.

Izba dostrzega pełną niespójność w wywodach Zamawiającego. Remont, który miał powodować ograniczenie usług utrzymania czystości dotyczył innych oddziałów. Remont, który miał w ocenie Zamawiającego kluczowe znaczenie przy wyborze trybu z wolnej ręki dotyczył innego oddziału. Jaka zależność zachodzi między tymi zdarzeniami a niemożliwością wyboru trybu konkurencyjnego, Izbie nie wyjaśniono. Dodatkowo raz Zamawiający twierdzi, że remont powodował ograniczenie wykonywania usług sprzątnia, następnie zaś Zamawiający twierdzi, że w wyniku prowadzonych prac budowlanych zachodziła konieczność zapewnienia ciągłości świadczenia usług utrzymania czystości. Trudno dostrzec ciąg logiczny w stanowisku Zamawiającego i wywieść jakie okoliczności doprowadziły do zawarcia umowy w trybie z wolnej ręki.

Zamawiający nie przedstawił również żadnych dowodów na okoliczność przedłużania się robót budowlanych polegających na utworzeniu oddziału geriatrycznego. Ze stanowiska Zamawiającego nie wynika, iż były to okoliczności od niego niezależne, na które nie miał wpływu. Tylko wówczas wybór trybu niekonkurencyjnego mógłby usprawiedliwiać postawę Zamawiającego. Zamawiający zapomina, iż tylko okoliczności niezależne od podmiotu publicznego usprawiedliwiają jego działanie w trybach innych niż podstawowe.

Jak celnie zauważył Odwołujący w piśmie procesowym z dnia 22 czerwca 2026 roku, podczas prowadzenia postępowania w 2022 roku, w szpitalu także prowadzone były prace remontowe, co potwierdza złożone wraz z pismem ogłoszenie o zamówieniu i SWZ z tego postępowania.

Nie przedstawiono dowodów potwierdzających, że w toku współpracy pomiędzy Zamawiającym a konsorcjum, w którym uczestniczył Odwołujący podczas wykonywania umowy z 2023 roku doszło do powstania sporu dotyczącego realizacji umowy, którego skutkiem był brak możliwości osiągnięcia porozumienia co do dalszego wykonywania usług na zmienionych warunkach. Są to twierdzenia gołosłowne. Tym zaś Zamawiający usprawiedliwiał brak zaproszenia Odwołującego do planowanych negocjacji.

Dostrzeżenia wymaga, iż co najmniej od 30 kwietnia 2026 roku Zamawiający wiedział, że obecnie obowiązująca umowa wygasa w dniu 31 maja 2026 roku. Zamawiający nie wykazał, że w tym czasie podjął jakiekolwiek próby skorzystania z trybów bardziej konkurencyjnych i otwartych niż tryb z wolnej ręki, dokonał analizy swojej sytuacji. Zamawiający czekał praktycznie do zakończenia umowy z 2023 roku i dopiero wysłał zaproszenia do negocjacji. Takie postępowanie należy uznać za naganne. Izba poddając analizie przedstawione okoliczności, stwierdziła, że Zamawiającemu można co najmniej przypisać opieszałość zachowania, co doprowadziło do niemożności zachowania terminów określonych dla innych trybów udzielenia zamówienia. Z postawy i stanowiska Zamawiającego nie wynika, że mieliśmy do czynienia z okolicznościami wyjątkowymi, niewynikającymi z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego. Można w ocenie Izby dojść do wręcz odmiennych wniosków. Zamawiający swoim niefrasobliwymi działaniami i zaniechaniami spowodował całą sytuację. Zamawiający nawet nie umiał udzielić odpowiedzi na pytanie, czy w związku z zawarciem umowy będącej podstawą wniesienia odwołania, zamierza ogłosić postępowanie w trybie konkurencyjnym. Zamawiający zaniechał wykazania przesłanki niemożności udzielenia zamówienia w innym trybie. Nie ulega wątpliwości, że terminy przewidziane dla poszczególnych trybów są możliwe do wyliczenia na podstawie przepisów ustawy Pzp. Z postawy Zamawiającego nie wynika, że taką analizę przeprowadził.

W ocenie Izby wybór trybu z wolnej ręki nie był podyktowany koniecznością utrzymania ciągłości wykonywania usługi utrzymania czystości. Zamawiający zaniedbał spoczywające na nim obowiązki ustawowe, nie podjął próby przeprowadzenia postępowania przy zastosowaniu trybów konkurencyjnych, a to doprowadziło do konieczności zawarcia umowy szybko i bez należytej analizy sytuacji. Jest to tym bardziej zachowanie naganne, ponieważ Zamawiający wielokrotnie w toku rozprawy powoływał się na argument trudnej sytuacji finansowej jednostki.

Reasumując, odwołanie zasługiwało na uwzględnienie. Izba dopatrzyła się w działaniach Zamawiającego naruszenia zasad prowadzenia postępowania. Zamawiający dokonał wyboru oferty najkorzystniejszej niezgodnie z regulacją przepisów ustawy Pzp.

W konsekwencji braku wypełnienia przesłanek dla wybranego przez Zamawiającego trybu z wolnej ręki Izba uznała, że potwierdziły się więc zarzuty odwołania naruszenia art. 214 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp i art. 16 pkt 1 ustawy Pzp.

Zgodnie z art. 554 ust. 3 pkt 2 ustawy Pzp Izba może, uwzględniając odwołanie, jeżeli umowa została zawarta oraz zachodzi jedna z przesłanek, o których mowa w art. 457 ust. 1:

a) unieważnić umowę albo

b) unieważnić umowę w zakresie zobowiązań niewykonanych i nałożyć karę finansową w uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy nie jest możliwy zwrot świadczeń spełnionych na podstawie umowy podlegającej unieważnieniu, albo

c) nałożyć karę finansową albo orzec o skróceniu okresu obowiązywania umowy w przypadku stwierdzenia, że utrzymanie umowy w mocy leży w ważnym interesie publicznym, w szczególności w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, albo

3) jeżeli umowa została zawarta w okolicznościach dopuszczonych w ustawie, stwierdzić naruszenie przepisów ustawy.

Zgodnie z art. 554 ust. 4 ustawy Pzp Izba, orzekając na podstawie ust. 3 pkt 2, uwzględnia wszystkie istotne okoliczności, w tym powagę naruszenia, zachowanie zamawiającego oraz konsekwencje unieważnienia umowy lub jej postanowienia.

W art. 457 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp, zgodnie z którym „*umowa podlega unieważnieniu, jeżeli zamawiający z naruszeniem ustawy udzielił zamówienia, zawarł umowę ramową lub ustanowił dynamiczny system zakupów bez*

uprzedniego zamieszczenia w Biuletynie Zamówień Publicznych albo przekazania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenia wszczynającego postępowanie lub bez wymaganego ogłoszenia zmieniającego ogłoszenie wszczynające postępowanie, jeżeli zmiany miały znaczenie dla sporządzenia wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo ofert". Jak wskazuje się w piśmiennictwie „dyspozycją tego przepisu są zatem objęte jedynie przypadki, w których zamawiający: 1) w ogóle nie zamieścił lub nie przekazał do publikacji ogłoszenia wszczynającego postępowanie (przypadek ten dotyczy nie tylko udzielenia zamówienia przy zastosowaniu trybów, w których należało opublikować ogłoszenie o zamówieniu, a zostało ono pominięte, ale także udzielenia zamówienia bez publikacji ogłoszenia w konsekwencji nieprawidłowego zastosowania przepisów PZP, np. udzielenia zamówienia w trybie zamówienia z wolnej ręki lub negocjacji bez ogłoszenia w wyniku błędnego przekonania o wystąpieniu przesłanek udzielenia zamówienia w tych trybach, udzielenia zamówienia bez stosowania przepisów PZP w przypadku bezpodstawnego przekonania, że zamówienie może być udzielone z wyłączeniem PZP.” (tak też: M. Jaworska (red.), *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, wyd. 6, 2025). Zamawiający nie przedstawił Izbie dowodu, że zamieścił ogłoszenia wszczynającego postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w odpowiednim publikatorze.

Dalej, z art. 563 ustawy Pzp wynika, że kary finansowe, o których mowa w art. 554 ust. 3 pkt 2 lit. b oraz c, nakłada się na zamawiającego w wysokości do 10% wartości wynagrodzenia wykonawcy przewidzianego w zawartej umowie, biorąc pod uwagę rodzaj i zakres naruszenia, za które kara jest orzekana, oraz wartość wynagrodzenia wykonawcy przewidzianego w zawartej umowie.

Udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki w sytuacji, gdy brak było podstaw do udzielenia zamówienia w tym trybie jest jednym z najpoważniejszych naruszeń przepisów ustawy Pzp. Biorąc pod uwagę, że umowa została zawarta przez Zamawiającego na krótki okres, jej zakończenie przypadka na 31 lipca 2026 roku, a łączne wynagrodzenie wykonawcy określono na 366 540,00 zł brutto, wobec powyższego Izba postanowiła na podstawie art. 554 ust. 3 pkt 2 lit. b ustawy Pzp unieważnić umowę w zakresie zobowiązań niewykonanych i nałożyć na Zamawiającego karę finansową w wysokości 1% wartości wynagrodzenia wykonawcy przewidzianego w zawartej umowie, czyli kwotę 3 665,40 zł (słownie: trzech tysięcy sześciuset sześćdziesięciu złotych czterdziestu groszy). Karę tak nałożoną nie sposób uznać za nadmierną. Przy rozstrzygnięciu Izba uwzględniła wszystkie istotne okoliczności,

w tym powagę naruszenia, zachowanie Zamawiającego oraz konsekwencje unieważnienia umowy.

Izba zwraca uwagę, że zgodnie z art. 567 ust. 1 ustawy Pzp, karę finansową uiszcza się w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia Izby lub sądu o nałożeniu kary finansowej, na rachunek bankowy Urzędu.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 574

oraz art. 557 ustawy Pzp, a także w oparciu o przepisy § 5 pkt 1 i 2 lit. a i b oraz

§ 7 ust. 2 pkt 1 i § 7 ust. 3 pkt 1 i 2 oraz ust. 6 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów

z dnia 30 grudnia 2020 roku w sprawie szczegółowych rodzajów kosztów postępowania odwoławczego, ich rozliczania oraz wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania (Dz. U. z 2020r., poz. 2437 ze zmianami), orzekając w tym zakresie o obciążeniu kosztami Zamawiającego.

Przewodnicząca:

.....